

MEZINÁRODNÍ CHOVATELSKÁ STRATEGIE FCI

1. Úvod

- Cílem chovatelství jsou zdraví psi se stavbou a povahou typickou pro dané plemeno, psi, kteří mohou žít dlouhý a šťastný život nejen pro potěšení majitelů, společnosti, ale i pro psy samotné.
  - Chov by měl být veden takovým způsobem, který podporuje zdraví a zdar potomků, stejně jako péči o fenu. Znalosti, poctivost a spolupráce a to jak na národní, tak mezinárodní úrovni, je základem chovu psů. Chovatelé by měli být podporováni ve zdůraznění důležitosti výběru psů pro reprodukci, stejně tak i výběru jednotlivců pro další chov.
  - Členové a partneři FCI by měli vést vzdělávací programy pro chovatele, nejlépe na každoročním základě. Mělo by být upřednostněno vzdělávání chovatelů před striktními chovatelskými předpisy a přísnými požadavky chovatelských řádů, jejichž výsledek může snadno vyústit ve sníženou genetickou rozmanitost v chovu, stejně jako ve vyloučení výborných zástupců plemene a omezení spolupráce se svědomitými chovateli.
  - Chovatelské kluby a chovatelé by měli být podporovány ve spolupráci s vědci v oblasti genetického výzkumu, aby zamezili kombinování psů z linií, které by mělo za následek nezdravé potomstvo.
  - Každý pes, který je používán v chovu nebo vyšetřen pro dědičné choroby musí být identifikovatelný (čip nebo tetování).
  - Chovatelé by se měli držet plemenného standardu jako hlavního směru pro dodržení specifických rysů, ale měli by se vyvarovat jakéhokoli zveličování plemenných znaků.
2. Pro chov by měli být využíváni pouze funkčně a klinicky zdraví psi, odpovídající standardu, tzn. používat pouze psy, kteří netrpí závažnou chorobou či zdravotním postižením.
- 2.1 Pokud blízcí příbuzní psa trpícího dědičnou chorobou nebo jiným omezením funkčnosti, jsou používáni v chovu, měli by se pářit jen s jedinci s nízkým nebo žádným výskytem dané poruchy či nemoci. Pokud je k dispozici test DNA pro danou nemoc či postižení, měl by být celý chov testován, aby se předešlo spojení dvou přenašečů (viz bod 5)
- 2.2 Spojením, u nichž by se podle dostupných informací zvýšilo riziko výskytu vážných nemocí nebo vad nebo funkčního postižení nebo poškození u potomstva, by se mělo zamezit.
- 2.3 Pro chov by měli být použiti jen psi s odpovídající povahou, typickou pro plemeno. To znamená používat jen psy, kteří nejeví známky poruchy chování jako je přehnaný strach nebo agresivita v nevyprovokované situaci nebo situaci, která se dá považovat za běžnou v každodenním životě psa.
3. K zachování nebo posílení genetické rozmanitosti plemene bychom se měli vyvarovat matadorbreedingu (= opakování stejného jedince několikrát v jednom rodokmenu) a úzké příbuzenské plemenitby. Nemělo by docházet ke spojení sourozenců, matky a syna nebo otce a dcery. Obecně se doporučuje, aby žádný pes neměl více potomků než je 5% počtu štěňat registrovaných v populaci plemene během pěti let. Velikost populace by neměla být brána jen na národní úrovni, ale také na mezinárodní, zvláště u plemen s málopočetnou chovnou základnou.
4. Výsledky klinických šetření (pozitivní nebo negativní) týkající se fenotypu nebo polygeneticky determinovaných dědičných onemocnění by měly být veřejně k dispozici. Měly by být použity při výběru a kombinaci chovných jedinců.
- 4.1 Plemenné hodnoty vyplývající z výsledků klinických šetření a posuzování by měly být, pokud možno, počítačově zpracovány, aby bylo možno vybírat nejen z fenotypu, ale i genotypu zvířat. Obecně platí, že požadované genetické hodnoty zvířat, získaných z daného spojení by měly být vyšší než je průměr plemene.
- 4.2 Klinická vyšetření se doporučují jen pro nemoci a plemena pouze tam, kde mají tyto nemoci vážný

dopad na funkční zdraví psa.

5. Výsledky testů DNA na dědičné nemoci by měly být použity tak, aby se zabránilo rozmnožování nemocných psů, ne přímo k vymýcení nemoci. Psi, kteří se prokáží jako přenašeči (heterozygoti) pro recesivně dědičnou chorobu, by měli být spojeni jen se psy, kteří prokazatelně nemají alelu pro tu samou nemoc.
6. Jakýkoliv pes by měl být schopen pářit se přirozeně. Umělé oplodnění by nemělo být použito jako náhrada fyzické neschopnosti psa. Fena by měla být vyloučena z chovu, pokud není schopna porodit přirozeně pro anatomickou vadu nebo pro vrozenou nechuť k páření, dále neschopnost postarat se o novorozená štěňata díky psychické poruše nebo dědičné agalaktii (neschopnost produkce mléka).
7. Zdravotní problémy, které zatím nemohou být diagnostikovány testem DNA nebo klinickým vyšetřením, by měly mít stejný dopad ve specifických chovatelských programech.
8. Obecně platí, že chovatelský program by neměl vyloučit více jak 50% plemene a chovná základna by měla být vybírána z těch nejlepších z poloviny populace plemene.
9. Odchov štěňat se správnou výživou, prostředím a stimulací jejich matkou, chovatelem a ostatními podněty k tomu, aby si vyvinuly odpovídající sociální chování a reakce, musí být základem každého chovu.

Specifičtější detaily o chování zdravého psa jsou v Mezinárodním chovatelském řádu FCI a Jednacím řádu FCI (článek 12 – Etický kodex chovatele).

Tato strategie byla schválena Chovatelskou komisí FCI v Naples, 23. května 2009.

Dokument byl schválen Generálním zasedáním FCI v Madridu v únoru 2010.